

Barnrättsprinciperna i tre olika situationer

För att illustrera hur barnrättsvågen kan synliggöra dynamiken i barnkonventionen används tre olika scenarion: beslut kring umgänge för barn i skyddat boende, planeringsarbete för brottsförebyggande åtgärder samt beslut om ekonomiskt bistånd för hyresskulder.

Umgänge för barn i skyddat boende	Planera brottsförebyggande åtgärder	Ekonomiskt bistånd för hyresskulder
Sammanfattning Barnet befinner sig i ett skyddat boende tillsammans med mamman. Pappan har dömts för hot mot mamman. Frågan rör om barnet ska ha umgänge med pappan.	Sammanfattning I en stadsdel med hög skolfrånvaro och ökande brottslighet ska brottsförebyggande åtgärder planeras tillsammans med skolan och närområdespolisen.	Sammanfattning En förälder med lättare kognitiv funktionsnedsättning har än en gång hamnat efter med hyran på grund av svårigheter att hantera sin ekonomi och hotas nu av vräkning.
A. Vi har god kunskap om barnets rättigheter. Vi vet hur vi gör en bedömning av barnets bästa som inkluderar trygghet och säkerhet vid våld inom familjen.	A. Vi har god kunskap om barnets rättigheter. Vi vet hur vi ska få med barnets rättigheter i de brottsförebyggande åtgärderna.	A. Vi har god kunskap om barnets rättigheter. Vi vet hur vi får med barnrättsperspektivet i bedömning kring ekonomiskt stöd.
B. Vi väger in barnets ålder, kön, eventuell funktionsnedsättning, etnicitet, språk och andra relevanta individuella förutsättningar när vi överväger umgänge med pappan.	B. Vi har koll på områdets sammansättning av barns olika åldrar, etnicitet, språk, socioekonomiska förutsättningar, religion, funktionsnedsättning och annat som är relevant att beakta när vi planerar för brottsförebyggande åtgärder.	B. Vi beaktar hur barnet påverkas av hyresskulden och risken att vräkas, i relation till barnets ålder, kön, funktionsnedsättning, etnicitet, socioekonomiska förutsättningar samt postnummer.
C. Vi ger barnet möjlighet att berätta sina tankar om att träffa pappan. Vad är barnets egna önskemål, förväntningar och rädslor? Vi beaktar barnets ålder och mognad i relation till situationen när vi funderar på hur vi kan vägledas av barnets åsikter. Vi återkopplar till barnet hur vi har resonerat och beaktat barnets åsikter i beslutet.	C. Vi inhämtar barns åsikter i det relevanta området genom exempelvis enkät/workshop/möte. Deras förslag till hur området kan bli tryggare tas med i det fortsatta utvecklingsarbetet. Barn får återkoppling om vad vi vuxna uppfattat vara viktigt för barn samt hur det planerade brottsförebyggande arbetet ska genomföras.	C. Vi motiverar föräldern så att vi får samtala med barnet. Vi inhämtar barnets syn på den ekonomiska situationen, anknytning till bostadsområdet och vad en eventuell vräkning kan innebära. Vi bedömer barnets ålder och mognad i relation till situationen, när vi beaktar barnets åsikter. Vi återkopplar till barnet om hur vi har resonerat i beslutet.
D. Vi ser föräldrarnas rättigheter och skyldigheter och beaktar pappans förutsättningar för att ge barnet den omsorg och trygghet som barnet behöver. Vi överväger stöd för att öka föräldraförmåga så att barnet inte utsätts för fara.	D. Vi förstår föräldrarnas ansvar för att uppfostra och skydda sina barn. Vi inhämtar deras åsikter och förslag på hur området kan bli tryggare och hur de kan bidra. Vi bygger förtroendefulla relationer som ökar tilliten.	D. Vi förstår föräldrarnas ansvar för barnets uppväxtvillkor med tryggt boende och skälig levnadsstandard. Vi överväger sätt att öka föräldrarnas förmåga att ta sitt ansvar för barnets uppväxtvillkor.

Umgänge för barn i skyddat boende	Planera brottsförebyggande åtgärder	Ekonomiskt bistånd för hyresskulder
E. Vi vet vad vi får göra enligt lag och nationella riktlinjer kring umgängesrätten. Vi har koll på evidens och praxis i situationer där våld mot den andra föräldern har förekommit. Vi tar lärdom från tidigare erfarenheter från andra umgängesbeslut. Vi analyserar vad som blir bäst för barnet i stunden, men även på längre sikt.	E. Vi vet vilka brottsförebyggande åtgärder vi får vidta enligt lag och nationella riktlinjer. Vi har koll på evidens och praxis från andra kommuner som arbetat förebyggande. Vi tar lärdom från tidigare erfarenheter från liknande förebyggande insatser. Vi analyserar vad som blir bäst för att skapa ett tryggt område för barn på kort och lång sikt.	E. Vi vet reglerna för bidrag för hyresskulder enligt lag och nationella riktlinjer. Vi har koll på evidens och praxis i situationer där barn riskerar vräkning. Vi tar lärdom från tidigare erfarenheter från andra beslut om hyresskulder. Vi analyserar vad som blir bäst för barnet i stunden, men även på längre sikt.
F. Vi ser till barnets hela livssituation på skyddat boende och hur avsaknad av kontakt med pappan påverkar barnet. Vi förstår att barnet har rätt till en fungerande relation med sin förälder, samtidigt som barnet har rätt att skyddas från risken att utsättas för våld. Vi kan även beakta barnets rätt till hälsa, förskola/skola, lek, vila samt fritidsaktiviteter och hur detta påverkas av kontakten med pappan/att bo på skyddat boende.	F. Vi förstår att många rättigheter berörs och hänger ihop i det brottsförebyggande arbetet. Det handlar bland annat om rätten till trygghet, skydd mot våldsatthet och hot och skydd mot missbruk. Dessutom berörs rätten till hälsa, utbildning, vila, lek, kultur och fritid av känslan av trygghet i dessa miljöer. Det brottsförebyggande arbetet behöver därför ett brett fokus på att stötta och möjliggöra alla de rättigheter som berörs.	F. Vi förstår att barnets rätt till en skälig levnadsstandard inkluderar ett tryggt och värdigt boende. Barnet har även rätt till tillräckligt och näringsriktig mat, nödvändig vård, kläder anpassade efter storlek och väder samt möjligheten att ha fritidsaktiviteter. Om familjen vräks kan även rätten till utbildning, fritidsaktiviteter, sociala relationer och trygghet komma att påverkas.
G. Vi har stort fokus på att barnet inte ska riskera att fara illa vid umgänge med pappan. Vi bedömer risker och möjligheten att ha övervakat umgänge om det behövs för att trygga barnet. Vi förstår att barnets rätt till skydd och trygghet går före rätten till umgänge, oavsett vad barnet och pappan har för åsikter.	G. Vi förstår den utsatthet och de risker/hot som kan drabba barn i områden med hög kriminalitet. Vi planerar åtgärder som ska minska utsattheten och öka förutsättningar för ett tryggt område. Vi har beredskap för att kriminella krafter kan försöka motverka de förebyggande åtgärderna.	G. Vi bedömer riskerna för att barnet har farit illa eller riskerar att fara illa. Det kan vara genom föräldrarnas vanvård, omsorgsbrist och oförmåga att hantera sin ekonomi. Det kan även handla om risker kopplade till vräkning, eventuell hemlöshet och andra sårbarheter som ökar risken runt barnet.
En samlad bedömning kommer fram till om det är förenligt med barnets bästa att umgänge med pappan sker – och i så fall på vilket sätt sådant umgänge ska genomföras.	En samlad bedömning vägleder det fortsatta förebyggande arbetet utifrån det barnrättsperspektiv som kommit fram i analysen.	En samlad bedömning kommer fram till om föräldern kan få stöd för hyreskostnaden, där påverkan på barnet vägs in. Om vräkning blir aktuellt ska socialtjänsten arbeta förebyggande för att barnets rättigheter ska tillgodoses.